

José V. Albert Ferrando

Tenint en compte les tres fonts nomenades en el número passat, s'observa que en Ball Pla no s'ha tocat igual durant aquests més de 120 anys en mans de la Banda de música (ha evolucionat). En aquest escrit m'agradaria rendir homenatge a tots aquells músics que ho van

permetre per mig d'un escrit que vaig realitzar ara fa 11 anys amb motiu d'una exposició a l'Església Vella. Les bandes de música tenen el seu antecedent en les bandes militars ja que han sigut constituïdes segons el seu model, és dir, compostes per instruments de vent, de fusta i de coure. Foren "Luis XIV" i "Federico el Grande" cap a l'última part del s. XVII i XVIII respectivament els que varen introduir i consolidar aquest tipus d'agrupació en el nostre país. Els fets bèl·lics ocorreguts en la primera meitat del s.

XIX van omplir de conjunts musicals militars la geografia de les terres valencianes. Quan no eren les tropes napoleòniques eren els Exèrcits Espanyols o les Milícies Valencianes i quan no era la contenda entre liberals i conservadors eren les tropes carlistes contra les "cristianes", però sempre, en tots aquests conflictes, cada facció anava acompanyada de la seva agrupació musical per a donar solemnitat a la victòria o per a impressionar a les persones de les localitats per on passava.

Quan aquestes músiques militars varen anar dissolent-se o retirant-se dels pobles, es va despertar el desig de crear Bandes Locals per tal d'amenitzar i donar solemnitat als actes cívics i religiosos. Les persones que ensenyaven música eren bé els

antics components de les Bandes Militars que s'havien quedat al poble, bé els "ministrils" (músics que servien en les capelles, catedrals i parròquies tocant l'orgue, dirigint el cor, etc.). Les Bandes de Música van poder assentar-se gràcies al caràcter mediterrani i festiu de la gent d'ací (les

festes patronals i populars, revetlles, etc eren la seva raó de ser). En el nostre poble, la Banda de Música va ser fundada el 1873 (ara fa 126 anys) sent el seu primer músic major (nom que rebia abans el director) Miralles; el segon "Quelet del Fuster"; el van seguir Miguel Granell, Ximet de "Cagarrita", "el tio Lorian" Alecos Ortí, Quelo "l'Escalet", Castro, Samper, Espinosa, Artemio Fabregat, Rambla, Vicent Zandalinas i Enrique Martínez. Sent avui en dia el director Cèsar Torlà. Tots aquests directors han sigut o són els encarregats de transmetre i fomentar la cultura musical i folklòrica dins del nostre poble, ajudats –com no– d'homes com: "El tio Miguel", "el tio Joaquín", "el tio José Miguel", "el tio Javier" i un

llarguíssim etc. Moltes gràcies a totes aquelles persones que han contribuït a mantindre i fer el que és avui en dia el Ball Pla.

En una fotografia podem observar la banda de música cap a finals del segle XIX i en l'altra un passacarrer el dia de la Joia durant la dècada dels 60 (segurament tocant alguna peça del Ball Pla).

